

Vad har hänt?

NORDENS ÖNSKAN OM KAPPRUSTNINGARNAS INSTÄLLANDE har understruktis genom utrikesministermötet i Köpenhamn. Man överlade om N. F:s kommande rådsammanträde — den 15 april — där som bekant Danmarks utrikesminister Munch är medlem. Regeringens förslag om KONTROLL ÖVER VAPENINDUSTRIN vann endast Andra Kammarens bifall — Första Kammaren vill, trots att Utrikesministern visade, hur starkt utländska intressen är representerade i svensk krigsindustri endast hindra tillkomsten av nya företag i branschen.

STOCKHOLMS STADSFULLMÄKTIGES FÖRSTA SAMMANTRÄDE präglades av partiernas förändrade styrkeförhållanden. Ordföranden hr Tengdahl omvaldes enhälligt. Förste vice ordförande hr Åkerman omvaldes på enbart borganliga röster. De andra nedlades. Förutvarande andre vice ordförande hr Fredrik Ström slogs ut av folkpartisten hr Wretling på grund av att socialisterna röstade på hr Kilbom. Socialdemokraternas ville nämligen ej ge dem suppleantplats i valnämnden. Och då så.

FJORTON KVINNOR HAR NU STOCKHOLMS STADSFULLMÄKTIGE, sedan dr Alice Hellström efterträtt direktör Kleman. Dr Hellström ägnar sitt intresse framförallt åt psykisk hälsövård — hon är läkare bl. a. vid Slagsta skola och Mellansjö skolkol — och i samband därmed åt skol- och ungdomsproblem i vidare mening.

AVSKAFFANDE AV PRYGLSTRAFF OCH MÖRKCELL, införelse av individuell behandling, är rätt till tidsningsläsning, möjlighet att bevilja permission åt fångar föreslås i det nyligen avslutade sakkunnigeutbetänkandet angående fångars vård.

BÄTTRU UTBILDNING FÖR BLIVANDE HUSMODROR OCH MODROR önskar Husmoderföreningarnas Riksförbund, som nyligen avslutit sitt centralstyrelsemöte för året i Stockholm. Därvid representerade icke mindre än 13,000 kvinnor.

FÖRBUD MOT VAPENEXPORT I HÄNDELSE AV KRIG i utlandet och kontroll över vapenindustrierna föreslås av undersökningssutskottet för vapenhandeln i Förenta Staterna. Ameriska skall, om det blir krig i Europa, icke blanda sig i det vare sig ekonomiskt eller militärt.

ABESSINEN HAR FÖR TREDJE GÅNGEN värdt till N. F. i konflikt med Italien och föreslår gemensamt tillsällande av skiljedomare.

ETT BEKLÄMANDE DÖDSBUD när Tidevarvet i pressläggningsögonblicket. Kapten Carl J. Brunssköld, den redige fredskämpe, skaparen av Informationsbyråns mellanfolkligt Samarbete för Fred och dess tidskrift, har hastigt tryckts bort, endast 53 år gammal. Han föll bokstavligen talat på sin post, drabbad av slaganfallet under en fredsöverläggning. Om någon som människor kan kallas oersättlig var det Carl Brunskog för det verk han valt.

Ofrånkomlig kvalitetsvård av den nya generationen.

Fröken Kerstin Hesselgren.

Fru Alva Myrdal.

Den kända danska läkaren Estrid Hein har i sin artikel på annan plats i dagens nummer framställt frågan, om icke de sociala hjälpåtgärderna för mödrar och barn kunna inbjudna till missbruk och sålunda skulle öka befolkningens kvantitet på bekostnad av dess kvalitet.

Vi ha låtit frågan gå vidare till ett par av dessa problem intresserade och erfarna personer, som välvilligt ställt sin sakkunskap till Tidevarvets förfogande.

Kerstin Hesselgren:

— De åtgärder, som man nu försöker få till stånd, är i och för sig absolut av behovet påkallade, säger fröken Kerstin Hesselgren, på sin tid ordförande i Moderskapsunderstödsakknunge. Att de nu kommit att kopplas ihop med befolkningsfrågan har varit till lycka. Det skulle annars inte ha varit möjligt att på något sätt öppna myndigheternas ögon för att de måste genomföras. När t. ex. Moderskapsunderstödsakknunge för några år sedan föreslog att tre miljoner kronor skulle anslås till olika hjälpåtgärder åt mödrar och späda barn, var det ingen regering som vågade lägga fram ett förslag om en så svindlande summa åt landets barnaföderskor. Inför skräcken i befolkningsfrågan förefaller dylika summor nu betydligt möjligare.

När man nu vill försöka göra allt vad man kan, för att de barn som kommer till världen skall få den bästa möjliga vård, är det ju just för att höja folkmaterialiets kvalitet. Moderskapsunderstödsakknungens förslag, t. ex. om för- och eftervård av barnaföderskorna gick ut på detta. De positiva åtgärder, som kvinnoorganisationerna ha föreslagit med anledning av Abortkommitténs förslag, syftar till samma mål. Det är ju mycket möjligt att en del av motionärerna i årets riksdag menat, att människorna genom dessa åtgärder direkt skall animeras att få flera barn. Men om de föreslagna lättanderna t. ex. kan göra det möjligt att flera unga äktenkap kommer till stånd, bidrar det också till sundare barn. Vården av mödrarna avser ju också, att

de skall bli bättre skickade att sköta sina barn, bättre bostäder, tillfredsställande hygieniska förhållanden före och under skolgången, allt detta går ut på en kvalitetsvård av befolkningen.

— Vad jag däremot kan förstå, säger fröken Hesselgren, är att man kan hysa vissa betänkligheter för ett myndigheterna nu i sin nyvaknade iver att skydda mödrar och barn skall göra det på ett mindre praktiskt sätt. Det är naturligtvis mycket viktigt att inte bara gå på och centralisera och systematisera, t. ex. bara bygga stora förlossningsanstalter, dit kvinnorna måste färdas långa vägar, i stället för att åstadkomma en viss decentralisering med små förlossningshem och förlossningsrum.

— Docenten Clason har ju i förra nummer av Tidevarvet på ett utmärkt sätt framhållit faran av en alltför långt gående systematisering. — Här gäller det för kvinnorna att själva vara med och intressera sig för att få det så praktiskt ordnat som möjligt.

Men detta är en sak. Huvudsaken är i varje fall att människor känner att de har samhället bakom sig, när det gäller barnen.

Hur långt ifrån detta tillstånd vi varit, framgår av en liten historia, som fröken Hesselgren talar om från sin tid som bostadsinspektör. En mor till många barn berättade för henne, att sedan hon fått sitt fjärde barn, var det så svårt att få hyra en bostad, att hon inte vågade låtas om att barnen var så många. Hon måste smuggla in några av dem sedan det blivit mörkt. Annars hade hon aldrig kommit åt någon bostad. Och var bodde dessa barnrika familjer? Alltid utan undantag i de sämsta bostäderna. Och detta är nog alltför förhållandet. Det är inte så underligt om det hos många människor finns en verklig rädsla för att få många barn.

Alva Myrdal:

— Skulle man utgå från möjligheterna till missbruk, vore det ju över huvud taget (Forts. å sid. 4.)

Devinez:

Plantering av en vingård.

Just nyss har franska regeringen offentliggjort en plan för inskränkning av vete- och vindlingen i landet, så att den må anpassa sig bättre efter konsumtionen. Det står i tidningen jag har bredvid mig, då jag lutar mig ut genom fönstret, för att se på hur här planteras nya vinstockar i dag på gården där jag bor. Arbetet utföres av en praktfull son av Midi och övervakas av värdinnan på stället, la padroncina som hon kallas, på en gång respektfullt och smekamt, av sin italienska hjälpenbrukare Nazareno.

Hon har mycket att göra, ty hon har nyligen övertagit en gammal förfallen bondgård på slutningen av en kulle i Provence. Denna kulle, terrasserad uppfirån och ändå ner, här allra överst ekar, och sedan pinda, sedan kommer en olivlund, insprängt med fikon, lager och cyperresser; och nedanför huset är provençalisk sten är redan upprustad och bär nymålade fönsterluckor i blågrön färg lik kopparvitriolen varmed man besprutar vinstockarna. Men nu planteras alltså även vin, i morgon mandarin- och citronträd, persikor, mandel och körsbär, rosor, glycinier och lackvill.

Inte bara jag samman med de andra gästerna övervaka skapelsekten utan även de närmsta grannarna. De hade sin släkt här på stället, innan det förföll, och de glädja sig att det återuppstår under en ung ägare. De komma inte heller tomhänta, de skänka en stock av den vita muskatelldruvan eller ett vildigt lerkrus, en jarre, med anor från hedenhö. Man gläder sig, ger råd och talar om vilken lustgård här kan bli i framtiden, särskilt om la padroncina är nog förnuftigt att

gifta sig, så hon får ett par starka armar till hjälp att bruka jorden. »För det här sig inte med fejt folk», säger man här precis som i Småland.

Detta är ett av de tillfällen då människans lust att bygga, utvidga, försköna visdomen och struntar — så länge det går — i dess ängsliga påbud om inskränkning och om förberedelser för en kommande stor Förskräckelse.

Under brytningen av denna paradoxala motsättning mellan livsglädje och dödens ångest är Provence sagolik, majestätiskt och hjärtkärande skönt just nu. Det stolta, linjerens landskapet hade något strängt över sig, då jag kom för tre veckor sedan, de nakna bergsidornas stengrå färg dominerade landskapet samman med den tergrå jorden, de visna ångarna och de mörka cyperresserna. Det behövdes då en riktigt flammande solgång för att ge glöd åt landskapet. Men nu har det mjukats upp av mandelblom, körsbärs- och persikoblom, rosorna knoppas redan för att döfta sin tid, innan de skola ge sin vällykt åt de stora parfymkittlarna i Grasse. Även de bleka lavendelkrämlarna ta en livligare färg, och de kala vinstockarna och fikonsträderna björna ge livstecken ifrån sig, endast själva munkarna äro lika skorpbruna som förut och dem får jag aldrig se blomma. Men tre teatoror på mitt bord, blockade en passant vid en promenad, bevede mig med maktens sitt behag att mot min föresats skriva om detta som inte kan beskrivas. De ha fått mig att medge att den som grälar på Rivieran men inte säger ett ord om själva Provence är som en som beskriver den dammiga fällen på en käll- (Forts. å sid. 4.)

”Så kvavt det känns kring himmelens hörn”.

Samtidigt som Mussolini låter iordningställa salarna i Palazzo Borromeo på Lago Maggiore romantiska ö Isola Bella till konferenssal för det berämda sammanträffandet i Stresa den 11 april mellan Englands, Frankrikes och Italiens utrikesministrar har Il Duce i sitt livorgana Popolo d'Italia varnat för all optimistisk tro på att denna konferens skulle kunna reda ut den alltmer och mer tillrasslade situationen i Europa.

»Italien bör ej hänge sig åt falska illusioner», säger Mussolini. Själva har han dragit den praktiska konsekvensen och mobiliserat till och med årsklasserna 1915.

Isola Bella, i vars underbara park sammanförts träd och växter från snart sagt alla jordens länder, uppges en gång ha haft besök av Napoleon och hänsyftande här på frågar Snoisky i »Vindarnas sång om Isola Bella»: Finnes ingen hjälte i förn? — i någon båt, vars segel

ses svälta — mot Isola Bella. Kanske Anthony Eden kunde vara en sådan hjälte? Han, som nu likt en annan Graalsridare rest Europa runt för att söka FREDEN. Har han funnit någon lyckelene formel att jämte sina ofrånkomliga golftuffor förba med sig i sin packning. Mussolini tror det tydligen ej.

Det lät så sagolikt bra med riddarens besök i Moskva. Fullständig enighet för närvarande mellan Sovjet och England på alla punkter. Men så kom han till Polen och därifrån kommer en annan tonart. Polen vill ej ha Östpakten, vill ej se främmande härar i sitt land och vill ej stå ståndpunkt mot Tyskland. Så säger dess diktator, marskalk Piłsudski.

Vad skall nu vår riddare kunna hitta på? Vägen går över Prag hem till London och så kommer Isola Bella.

Snoisky slutar sin sång: Så kvavt det känns kring himmelens hörn.

Tidevarvets reklamkonto

I slutet av förra året utsände Tidevarvet en vädjan till sina vänner om att stötja tidningens arbete genom bidrag till dess reklamkassa. Vi ha också haft glädjen att från sammanlagt ettundranifftio personer och fyra föreningar få mottaga gåvor på tillsammans 1,350:— kronor, för vilket vi härmed be att få framföra vårt varma och värdsamma tack.

Skall tidningen kunna fullfölja sin uppgift äro alltfjämt bidrag till reklamkassan nödvändiga.

Vi rikta därför ännu en gång en vädjan till Tidevarvets vänner och gynnare att komma ihåg vårt

reklamkonto giron: 55160

Kom ihåg

kvartalsprenumerationen på TIDEVARVET!

Prent-pris: 1 kvartal kr. 1:75. Till årets slut kr. 4:50.
Postgiro 1544.

TIDEVARVET

Radikal
politisk
veckotidning.

RÉDAKTOR:
Carin Hermelin.
ANSVARIIG UTGIVARE:
Ada Nilsson.

Utkommer varje helgfri lördag.
Triedwadsgränd 2, 3 tr., Stock-
holm. Tel. 20 48 42.

Ledamöter av Sveriges Advokatsamfund

Eva Andéns Advokatbyrå
Inneh.: **Eva Andén.**
Norrländsgatan 18.
Tel. 75 75, 76 76
STOCKHOLM

Specialitet: Familje- och arvskaver,
Boutredningar och testamenten,
förvaltningsuppdrag. Även skriftliga
förrågningar.

Infört genom Stockholms Läkarförening
DOKTOR
Andrea Andreen-Svedberg
hemkommen.

DOKTOR
Ada Nilssons
mottagn. inställd till 17 maj.

Allm. Barnbördshusets poliklinik
Alla vardagar 11-12 för havandeskapet
och dess sjukdomar och 14-14.30 för
kvinnosjukdomar.
För medelösa kostnadsfritt, för andra
mot erläggande av 2 kronor.

Stockholms stads Poliklinik
vid Kornhamnstorg 4
Måndagar, onsdagar, fredagar kl. 9-11 f.m.
**För havandeskapet och
dess sjukdomar.**
För medelösa kostnadsfritt, för andra
mot erläggande av 2 kronor.

**Stockholms stads
sexualhygieniska poliklinik**
J Sabbatsberg.
Mottagningstider: Onsdagar kl. 6-7 e.m.
Lördagar kl. 9-11 f.m.
Läkare: **Doktor Gerda Kjellberg.**

**Alma Axelssons
FÖRLOSSNINGSCHEM**
LINNÉGATAN 19
Mottager inackord. även för längre tid.
Tryckt och ogen., välräk.
Tel. 778 24.

TANDLÄKARE
TORSTEN TIMANDER
SVEAVÄGEN 82, 4 tr. (hiss).
Mottagningar efter överenskommelse.
Tel. 31 92 95.

Tandklinik
VASAGATAN 46
Hörnet av Kungsgatan, Tel. 10 11 38.
Låga taxor. Fri rådgivning.
Förest. Leg. tandl. Sven Schönström.

Vid dödsfall, rådfråga först
ARVID HOLMS
Begravningsbyrå
S:t Eriks 86 (invid S:t Erikspl.)
och priser m.m. innan beställning
göres.
Tel. 31 88 40 - 30 89 52 ankn. best.

**HUDVÅRD o.
DMFRISERING**
Ipnetalini. Elektrisörbe-
handling. För borttagning av
vårder o. gen. bärvärde. Ef-
fektiv behandling för olika
slags hud. Månadsg. Praksis
Erika U. & A. Paris. S.
Nilsson. Besök. tel. 11 27 07.

INSTITUT BELLE
Kungsgatan 7, 6 tr. (hiss), uppg. A.
Direktion: Gymnastikdirektör E. Öster.

Malmsjö-Planina, beg. svart. Umrättat.
Modern stil. Under halva fabrikspr. Av-
bet. kr. 25:- per månad. 10 års garanti.
Musikdir. J. Blom, Södertälje. Tel. 20 65.

Tandteknikerelever
mottagas. Gedigen utbildning i modern
kautschuk-, guld- och porlänsteknik.
Kurserna ledas av leg. tandläkare.
CENTRALLABORATORIET,
Vällingatan 37, Stockholm.

Perm. Ondulering 10:—
52 FREJGATAN 52 (mitt för skolan).
Eleg. utförande. Tel. 33 72 15.

Arméhänddukar 86 cm.
länga, hollena, fläskade, med blågrön, blått och
svart, passande till såväl blåsa som seltänd-
dukar, pris endast 6,50 pr dus. Obs! 1 3 dus.
tillräckl. —

Osakernas Lager, Kungsg. 70, Sthm.
Torine Torines
Sjunktättsreparationer av varkl. fuotmar. — Dag.
Bilagorna. Ringar 15, 20 kr. Nya skor. Nytt.
Absolut billigast, med Glerik garanti.
RAGVALDER, 1 v. Rönneq. 24. Tel. 43 82.
Eder med Elretrover till vår afters-
byrå. Moderat arvode.

**Vi skräddarsy Eder kappa med två
provingar för 30 kr.**
FORSMANS,
Upplandsgatan 25. Telefon 32 30 92.

Zanders Damfrisering
Rekommenderas.
JOHN ZANDER, Frisörmästare.
Gården o. Dipl.
Paris, Wien, Berlin, München.
Humlegårdsg. 22, 1 tr. Tel. 62 16 16.
Man spricht deutsch. English spoken.

SVENSKA AFFÄRS-CENTRALEN
Brugg. 2, Sthm. T. 20 27 20.
Vid byte, köp o. försäljning
av Fastigheter, Villor, Sportbilar,
Byggnadsmater., Landtr. och Vård-
Eder med Elektrover till vår afters-
byrå. Moderat arvode.

Bagarstugan
HORNSGATAN 37 • Tel. Söd. 70 00
FOLKUNGAGATAN 65 • " 73 37
GOTGATAN 52 • " 333 90

Antikvariatet
Äldre och nyare litteratur
i olika ämnen.
Hamngatan 17 • Stockholm.
Tel.: 20 55 36.

Alimonda-Institutet
40-årig homeopatisk praktik.
Mottagning 11-12. Rådfrågning även per
korrespondens. Begär prospekt och frä-
gelista. Leg. läkare.
Adress: Upplandsgat. 16, 4 tr. (hiss).
Stockholm. Telefon 32 08 99.

Svält ej!
Edra smärtsamt, gå dem
»ELANTÄGGEN», ett på veten-
skapligt grund sammantaget kon-
sistent västerländskt sö-
smak med 4 originalstärker.
KEMIKALIE. FRO- & BLOMSTRUNDARE.

RES TILL Rönninge Görd,
Fränsningsarmén Pensionat och Vilohe-
m, Rönninge, tel. 19. Rottvil villor. Bra
rum. God humskost, fullt modernt.
Moderat pris.

Fabriksnya Symaskiner
modernaste typ, nedfallbara, som
REKLAM
225 kr. Kredit ordnas.
Reparationer med garanti.
STOCKHOLMS SYMAKINSFABRIK
Mästernsallégatan 55, Tel. 21 13 93.
Filial: Hornsgatan 15. Tel. 43 60 72.

All litteratur
i föreläsningar: TEJMSKIPPEN FREDEN (Eduar-
sion störska föreläsning), PAX-GRAMMOPHONEN.
PAX-SKIVORNA med låtar av p. gator Per
Oyberg, kapten C. J. Brunquist, g. bombastare
Ott. Lindhagen, dirigenter Carl Sundblad och re-
direktor J. L. Saxon. PB bokstaben, en svind-
lande skildring om musik. Världens skiv-
beroenden m. m. Reklakteras önska

FREDSBYRÅN
Mästersomnietagen 71, 3 tr., STOCKHOLM

SOLHEMS
**Pensionat & Vilohe-
m**
SPANGA
Högt beläget i barskog. Tyst läge.
Gäster mottagas för längre eller kortare
tid till humana priser. Tel. Spånga 840.

**Sovjetryska
tidningen
ISVESTIJA**
— sovjetregeringens centralorgan
saljes i

**6 TOBAKSHANDELN
VASAGATAN 6**

Den 6 April 1935.

Ett farligt spel.

K. Maj:t har framlagt en proposi-
tion inför riksdagen utgående på be-
viljandet av en statens sekundärläne-
fond på 20 miljoner och c:a 2 miljo-
ner till ackorslån till lån för jord-
brukare — som äro i trängande behov
av ekonomiskt bidrag — utgående i
belopp å högst 15,000 kr.

Härtill är ej så mycket att tillägga.
Det är det nuvarande »moderna»
sättet att reda upp sina affärer ge-
nom lån och att låta landets övriga
skattebetalare understöjda en av nä-
ringarna, den s. k. moderntingningen.
Vi behöva inte heller gräva varför,
vi veta, att bondeförbundet vill så ha
det.

De s. k. ackorslånen äro till för
att minska de exekutiva auktionerna,
och man har bestämt beloppet till
högst 15,000 kr. pr person för att ej
synas gå åt »stora» jordbrukarnas
ärenden. An sedan då! Kan man
reda upp ett jordbruk genom att få
sina skuld ökad med 15,000 kr.!

Och de 20 miljonerna till sekun-
därläne, d. v. s. lån över 50 % av
taxeringsvärdet upp till 75 % och så
vanskt ställda att långivarna riske-
rar beloppet och i vanliga fall för
den skull betingar högre ränta och
början. Men här föreslås två ränte-
fria och att staten, med andra ord
alla äkte-jordbrukande medborgare,
ska bjuda jordbrukaren understöd.
När räntebetalning inträder föreslås,
att denna med 1/2 % skall övertaga
medelräntan för statens upplåning
under nästföregående budgetår mot
obligationer. Likaså skall räntan
oförändrad gälla allt framåt. Med
hänsyn till nuvarande låga räntesat-
ser är det verkliga gynnsamma vil-
kor för jordbrukarna — förutsatt att
jordbruket vore i stånd att bära skul-
der över 50 %. Men jordbruket är
ej i stånd här till — en liten detalj,
som jordbrukministern, hans saku-
kunniga och bondeförbundet mån-
dags förbiset. Jordbrukministern an-
tyder t. o. m. att de 20 miljonerna
endast utgå i ringa början.

För den objektiva åskådaren är
det ganska egendomligt att se, att
när nu jordbrukarna själva börja er-
fara att mjölkavgifter, spannmåls-
reglering m. m. inte kan försätta
jordbrukets s. k. nödläge i en sund
utveckling men inte vilja erkänna den
verkliga orsaken, vi mena spekulatio-
nen, försöker man ännu på låne-
vägen. Frånsett att den är orättfär-
dig, när den sker från statens sida på
andra skattebetalares bekostnad,
ökar den ofrånkligt jordbrukets
nödläge. Ty lån är gäld och gäld
skall gäldas. Vårt svenska jordbruk
är ej så rikt, att det tal skulder, allra
minst sekundärlån. Vi ha fått veta
att över 50 % av Sveriges jord
skuldsäts över 50 % av taxeringsvärdet,
att c:a 14 % är skuldsäts upp till
75 % och att c:a 9 1/2 % av jorden är
belånad till över 100 % av sitt värde.

Vi yttra oss icke om tider, som kom-
ma, och de former, som då kunna
vara lämpligast. Men vi fråga oss:
är detta förslag framlagt av hänsyn
till bondeförbundet? Är jordbrucks-

Agda Östlund
65 år.

Fru Agda Östlund.

Vi förvärva våra rättig-
heter och ärva dem icke.

När vi år 1922
fick våra första
fyra kvinnor in
i riksdagen var fru
Agda Östlund en
av dem. Fru Öst-
lund som alltsedan
dess tillhörd andra
kammaren deltagat
alltså nu i sin tjor-
tonde riksdag. Och
man har blivit van
att se efter hennes
änna helt ungdomliga gestalt bland de
230. När hon nu på onsdagen fyllde 65
år kunna vi icke fria dagen bättre än
med en liten överblick över de gångna
årens arbete.

Vi träffa fru Östlund i riksdagskorri-
doren mitt i arbetsbråskan.
— Hur länge vi än arbetat för röst-
rättsreformen kom den ändå nasten som
en överraskning, säger fru Östlund, ty
man är ju van att få vänta länge på alla
reformer. Och att åtaga sig att bli en
av de första, kanske man inte heller gjor-
de utan en viss tecken.

— Vi har alltid hävdade att de kvinno-
frågor, som vi arbetat för, icke gällt bara
kvinnornas intressen, utan i allra högsta
grad varit en samhällens angelägenhet.
Om den saken tror jag hela den kvin-
liga gruppen har varit enig. Och att det
verkligen förhåller sig så, har väl den
senaste tidens utveckling till fullo bevisat.
De frågor vi under årens lopp särskilt
har sysslat med, t. ex. bättre vård åt
modrar och barn, understöd åt barnaför-
dorsk, änkespensioner eller vad det nu
månade vara, har alltid för oss stått som
en angelägenhet för samhället i dess hel-
het — men samtidigt har vi ju ansett att
vi haft en viss sakkunnig just på dessa
områden.

— Om vi ofprat mycket tid på arbetet
med t. ex. behörighetslagen, så kan jag
någ säga att vi också nästan risikerat vår
ansesende genom vårt evnaste fasthållande
vid den. Men när jag skall uttrycka den
ståndpunkt som jag och mina kamrater
intar till den saken och till hela kvinno-
frågan skulle jag gärna vilja hänvisa till
ett bland mina första anföranden i rik-
sdagen — det var 1923 — där jag citerade
en deklamation inför behörighetslagen, en
deklamation som stämmer alldeles överens
med den upplåtning jag alltid har hävdade:

»Vi kunna icke nog kraftigt framhålla
att vad vi begära för kvinnorna icke är
sänkta fordringar i duglighet och arbets-
prestation eller skyddsåtgärder av något
slag, utan endast tillfälle till den öppna
och fria tävlan genom vilken i varje en-
skilt fall den lämpligaste, alltså för sta-
ten värdefullaste individ utväljes, obero-
ende av om det är en man eller en
kvinna. Det är icke frågan om att till för-
gång för staten släppa fram vare sig si-
fysiskt eller i annat avseende undermät-
liga individer utan endast att hävda de
händer, som nu till förlust för det all-
männa utstångna den dugliga fallt kom-
petenta kvinnan från högre ståtjänst.»

— Det som gäller om statstjänat gäl-
ler om allt arbete som kvinnor har, o-
sattier fru Östlund. Om jag finge önska
något skulle det vara, att den unga gene-
rationen ville förstå detta på ett rätt sätt
och gå in för att detta bara ärv de rät-
tigheter som en föregående kvinnogene-
ration har arbetat sig fram till, utan att
också fördröja dem genom egen utveck-
ling och arbete.

Bilder ur verkligheten.

Under min mottagning häromdagen
inlämnades följande brev, som, med
många få utelämnningar, lydde:
— — — ser jag i min djupa förvån-
ingen ingen annan utväg än att skriva till
Eder.

Min fästmo är i gross och vi har
inga möjligheter att gifta oss nu. Vi
skulle inget hellre önska än att kunna
gifta oss och få barn, men nu kan vi inte
emot ett, därför att vi ej kunna för-
sörja det. Jag är 21 år, och skall på
måndag den 1:a april ut och fullgå min
värnplik, som räcker ända till medio av
november. Då jag inte har något yrke
(kurs av oss), kan jag inte räkna med
att få någon plats när jag kommer ut
från exercisen, så att jag kan försörja
hustru och barn. Från mitt hem kan vi
inte räkna med att få någon hjälp, en-
st min far har att försörja en familj på 52
personer på en fön av 250 kr. i månaden.

Min fästmos föräldrar äro döda, hon
har ingen att vända sig till och söka hjälp,
dessutom är hon lite liten och har fått
kosta på sig mycket pengar i läkarhjälp
under vintern. Hur vi än kalkylerar är
vi dock blivna tvungna att inse det omöj-
liga i att låta skana ha sin gång. — — —

Detta tillstånd av ovissheit, om vi få
det ordnat eller ej innan jag skall in och
exercera, har varit mycket deprimerande
för oss båda, särskilt för min fästmo. Jag
är riktigt längsamt att hon skall företaga
sig något gallet. Hennes nerver, som
fortut varit dånliga, har nu blivit totalt
förstödda, hon kan inte sköta sitt arbete,
utan blivit tvungen att taga ledigt.

— — — om doktorn skickar oss ifrån
Eder utan att hjälpa, så skickar Ni oss i
händerna på en kvacksalvare — och jag
vill inte riskera hennes liv hos sådana.
Vi vänta på svar här, om doktorn vill
tala med oss, — — —

Jag läste brevet och talade med de
båda unga.
De voro omiskänligt rörande i sitt
unga föräldraskap. Skulle något barn
bli bra vore det deras. De hade kärle-
ken, de hade tron på varandra — men
hoppet hade vikit ifrån dem.

Och den enda utväg som de såg, hade
utom jag och förordning det emot sig,
att hon tillhörde den astenisk-letopsoma
typ, där enligt den förklarade ryska er-
farenheten — och särskilt då det rör en
försörjderska — man till varje pris bör
undvika ett avbrott av havandeskapet.

Men vad hade jag att erbjuda för eko-
nomiska möjligheter? Visserligen att han
borde söka befriska från värnplikten,
men det var troligen för sent och platsen
var redan besatt. Och hon behövde ju
framförallt vård på vilohem. Moder-
skapsbidrag å 30 kr.! När sjukhusa och
kommun tagit sitt så återstår kanske
en femma. Icke mycket att se fram emot
som ekonomiskt stöd.

Vart de gick vet jag ej, men vid läs-
ningen av dr Heins artikel tänkte jag,
lyckliga Danmark, som tycks ha det så
bra ställt för sina fattiga blivande mödrar,
och trefalt lyckliga våra danska kol-
leger, vars största bekväma härvridning
synes vara att kunna moderskapsunder-
stöd skulle missbrukas.

I vårt land har visserligen på ett aukto-
ritativt sätt omvittnats behovet av ökade
moderskapsunderstöd och vård.
Men är man också villig att sätta hand-
ling bakom de vackra orden. Man kan
tvivla. Fredrika Bremer-Förbundet fram-
håller i sitt yttrande över Aderbortkom-

Gå och se
Livsmedelstställningen
Vårt dagliga bröd
Den imponerar genom sin kvalitet och är
dessutom rolig och uppslående.

ministern socialdemokrat? Är han
borgerligt besjälad av den heliga
ågerädrätten? Eller vill han genom
att tillmöttesgå de tillfälliga jordbru-
karnas kortsynta krav, bringa jord-
bruket på obestånd och framtinga
en socialistisk stat? Men det är ett
farligt spel i varje fall.

Wizard
Freika
strumpa

Gummiel. Hygienisk, Tvättbar, Hållbar,
Stoppbar — Kostnadsfritt rådgivning — Begär
prospekt — Inlämnad nedanstående kupong.
KUNGS-
GATAN 4
Stockholm
Var god sänd prosp., gratis och franco till:
Namn: _____
Adress: _____
Postadress: _____ (TV)

Sven Stål:

Kontinentalt på tre teaterfronter.

I Cirkus och Vasateatern är i staden. >Oh for a muse of Sausalito. Hemgjord travering av Shakespeare. Max Hansen, som gasterade i något liknande en roll, är berlinarnas älskling. Han har gåpåcharme när han talar sin wienermünchenersdialekt — han verkar översättning när han talar danska — och i svensk version verkar han språkligt sett som en fullblodsclown talande sitt naturliga idiom — en korsning mellan värmändska och danska. Max Hansen är en alldeles för duktig cabaretartist för att han skall behöva försöka leka skådespelare. Det är han nämligen inte. Han anstränger sig med att försöka göra om Vasans scen till en intim tribun — men Gösta Ekman satte in hela sin oberäkneliga kraft på att göra cirkus — och cirkus blev det. I denna idiotiska virrvarr presterade teaterns mest talangfulla artist, Hilding Gavle, mänskiskost. Isa Quensén sjöng överdådigt, spelade med grace och humor och var faktiskt den enda välgörande ögonfröjden vid sidan om Magnussons verkliga godsbenåder.

Fröken Ekelund varierar mellan att vara ett utropstecken och ett frågetecken. Sjunga kan hon inte, tala inte heller — och sköta sin oharmoniska kropp ännu mindre. Vad har hon i närvarande stund för sceniska kvalifikationer av värde? Gå tillbaka till skolan medan tid är.

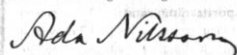
II.

Blancheteatern leder nu som alltid med en målmedveten konst. Teatern bedrivs

mittens förslag med särdeles skärpa behovet av omedelbart utökad möderskapskydd. Men när i en stad — Jönköping — en hel del kvinnoöfverningar samla sig till ett offentligt möte för att ge tyngd och kraft åt fordran på positiva åtgärder, så vägrar Fredrika Bremer-Förbundet sin medverkan.

En strof ur Karlfeldts En Madrigal ringer i mitt öra:

Hur vill du nu ha det?
Klingklang och narspelt? — Det tunnaste spadet
släcker bekvämt ditt lågande torst.

Ada Nilsson

Est Frid Hein:

Spredte Bemærkninger i Anledning af Abortkomiteens Betænkning.

Dr Est Frid Hein, som tilsaant Tidevarvet nedanstaaende artikel i abortforloen, ar praktiserende laekare i Koepenhavn och var paa sin tid ledamot af den skandinaviske aetkenskapsstiftningsskommissionen och den danske sterilliseringsskommissionen saamt ar Danmarks representant i Nationernas Foerbuunds kommission for skydd af barn og ungdom.

Den svenske Abortkommittés Betænkning er blevet modtaget med megen Interesse i Danmark, her hvor vi efter 2 Aars Forlob ikke er kommet stort videre end til at indsaame Materiale. Interessen for Sagen er i de 3 skandinaviske Lande for Ojeblikket saa stor, at man fristes til at spørge, om dette ikke var et Omraade, der ogsaa egnede sig til interkandinavisk Behandling. De moralske Anskuelser i

som en god, vaelskoet affar skul bedrivas. Noel Cowards »Design for Living» har kaldet »Han, Hon, Hans» er en ypperlig tidsbetonet komedi — dans, scener og dialoger spaaner over hela registret, och skall spelas sa at fars, spex, komedi med stank av tragedi blandas till en enda besvaerjande dekort. Ragnar Arvedssons regi bemotte allt detta och framtrallade ett spektrum av lynesmoment, som gjorde pjansen full rattvisa. En ovanligt lovande kultiverad regidebut. Detta maste framhvas med rubrikstilt, ty den vaksame kritikern, som ar efter ar ser samma artister i roll efter roll, lar sig taamligen snart vars och ens skadespelarregistret. For det forsta, fru Roock-Hansens talmaner, meriter och plastiska brister kannu vi. Hon har aetka kansla, allvar och ett besjafat minsel — men hon talar i regel pa Guds forsyn. Betonar de mindre viktiga satserna i en mening som ofrivilligt munga gaenger renu struntsaker ett sken av dold, odestyngd mystik. Man kan inte alltid blanda och per lysning uppfatta vad hon saeger — man maste se henne. Har i Cowards komedi har hon under karleksfull ledning blommat ut till en verklig komedienne. Taler flyter latt, stammigen fladdrar over orden, hennes vackra ansikte stralar av liv och vitalitet — och allt vad hon gor blir logiskt. Denna forvandling till det baltre ar regissorens fortaenst — och den lander badaa intelligens till heder. Fortsaett med samarbetet och ho vet vad som kan handa till scenkonstens formla. Som Gilda i »Han, Hon, Hans» ar hon bedarande att se och hoira pa.

Herrarna Ohlin och Westergren voro ett slags Erotic twins, charmerande, slagfardiga, vil trimmade och avvaerjande. Man kunde inte annat an le at dem, och under detta virtuosa spel lag en fond av kannande som ingav respekt. Inte pa manga ar har jag sett ett sadant briljant samspel. Sture Baude ar en ovanligt fin konstnar — hans medel och teknik doljes val — men enar de ar av prima vara, lyda de honom blint. Som konsthandlaren Ernest Friedman balanserade han figurens ord och kinstlosvial sa at man utan kritik och utan att mobilisera fram sin talerans, godfot hans typ. Holger Lovén adlar var glansande, framfor allt miska i en mindre roll. Och tilkaleds i

mindre damroller spelade sadana krafter som fru Natop och fru Weijden. Som helhet en alldeles sarskilt rekommendabel forestallning — elegant, vackert scendekorered — och moralisk. Ovriga kritiker lar ha sarsats var moralen av i dag — trots min alder gor jag det inte.
III.
Dramaten har uppravtt de do, Henry Bernstein lever trots allt. Innehallet i hans komedi serveras i form av fullgoda typskettlet avlevererade till skadespelarna i och for bekladning med koitt och sjal. Hjalmar Soederberg har oversatt repliker-na, alltsa en njujting, aven i sa matto att det ar roligt att anyo mota hans speciella ordforrad, aven om de ingalunda formeladla intryck av att vara sagda av franman. Naja, det franska kynnet skyrmade endast hos Winnerstrand. En ovanligt intuitiv artist. Hans roll, som den utarbetade fadern, regeringsradet med den klesma halsan och det navt goda hjartat, ar ingen latt roll att gestalta — men han kan konstn. När Winnerstrand spelar overskarr man ofta sig sjalj ved det saga eller tanka hogt — vad den karlen ar alskevrd. Han griper om ens finaste hjartfibrer och haller dem sa lange han sjalj vill. I »Trots allt» gjorde han det otroliga troligt. Det ar val sa lange man har honom att glaada sig allt.

Men for ovrigt var spelet over hela linjen vardigt en kunglig scen. Teje kampade tappert med ett ganska tunt material, men hennes stora konst gjorde även här det omöjliga möjligt: — Fru Molander ser forjusande ut, talar bra och var vackert skrudad — men varfor missbruka henne i ett rollfack som inte ar hennes? Kan hon inte fa en ordentlig roll — en maenniska? Inga Tidblad var pjansens Askunge och under loppet av tjugo minuter i forsta akten ger hon sitt livs basta scengestaltung. Naegt sa innerligt rent, poetiskt och skort bjuds man inte alla dar. Det ar hogtid. Jag har inte ord nog vackra, nog omma for att beskriva henne. Det var stor, naken och helig konst. Den skall njutas — inte beskrivas. Gack och se henne.

Regien var omsorgsfull — dekorationer, av John Eriksson, utsokt i sin sobra elegans. Sinnerik i moelering m. m. Spel och regi och dekor gjorde i forening ett konstverk av en schablonmassig pjas. — Jag hade sa nar glomt Gabriel Alw — en stor oforradt. Allt yttre, klader, stilt m. m. som kunde illudera pa vardsman och fransman saknar han — men vad betyder det? Nar man visar sig ha humor, omstint manlig replikforing och en rodnad av charme. Allt var som forvandlad, det traktakta var borta och en ny konstnar log emot oss. Taekt!

man maa beundre Justitsminister Schlyters raske Initiativ, selv om Faktorenes Orden i Sagens Behandling forekommer en noget begyndelse. Forst nogle Teser, saa nogle preliminaere Lovpaaagrafer, saa en Kommission med et preliminar For-slag, saa Indkaldelse af Sagkyndiges Bemærkninger — — — og saa? Ja, muligvis en ny Betænkning og endog et nyt Lovforslag. Jeg har altid set med Beundring paa de engelske Parlamentariske Kommissioners Fremgangsmaade. De suger tilsag til den Sagkundskab, de kan faa ved at indkalde eller modtage — og hoire — alle Slags Expertes Vidnesbyrd, og paa den Basis fremkommer de med deres Konklusioner. I vore Lande anbringer vi visse Sagkyndige i Kommissionerne; disse aethendes saa at sidde inde med de indtagne Vidn. Naar saa Lovforslaget foreligger, er der frit Slag for de udenforstaende Sagkyndige og andre Interesserede.

Stillingen for den svenske preliminære Kommitte har vaeret alt andet end behagelig, idet den paa Forhaand maatte vide, at »tog den Stokken op, fik den Klø, og lod den den ligge, fik den ogsaa Klø». En udenforstaende har faaet Indtryk af, at alle de Misforstøede har udtalt sig, og at meget faa har vaeret tilfredse med Ar-

bejdet. Jeg har derfor foelt Trang til — som en Udenforstaende og maaske Uvedkommende — at udtale min Beundring for Kommitteens grundige og hurtigt afsluttede Arbejde. Kvinderne har jo ogsaa haft udmærkede sagkyndige Representanter, der besad netop den sociale Forstaelse, som er det aller vigtigste i denne Sag. Naturligvis maa man indrømme, at der er visse Lakuner i Arbejdet (de sociale Hjaelpforanstaltninger) og at visse Konklusioner forbliffer en, f. Eks. den 24 Ugers Frist for Aborteringen. Om dette sidste vil en paalidelig statistik jo imidlertid naeppe kunne fremskaffes og egner sig sikkert heller ikke som Grundlag i et andet Land med andre Sygehushold. Man har desværrere den Fornemhelsen med Hensyn til Abortens Farlighed, at nogle af de fremkomne Statistikker er tendentiost fremstillede. Der gaar jo saa let Lidenskabelt i moralske Spjrgsmaal.

Hvad de sociale Indikationer angaar og deres Behandling i Kommissionen, saa rettes der to Anker imod denne: for det første at dette ikke er en Sag, der naturligt sorterer under Lægerne, for det andet at Kommissionen burde ha beskæftiget sig med de sociale Hjaelpforanstaltninger, der skal formaa en vordende Moder til at afstaa fra Aborten.

Handledning för undervisare i seksualkunskap

av Sivi Wikander-Brunander
Prakt. läkare, läkare vid Göteborgs folkskolor.

— alltigenom präglad av förf. framstående sakkunskap i förning med levande intresse och ansvarsfulla för ungdomens uppfostran. — går till botten med problemet. En sensationstri och på solid biologisk grundval meddelad sexualundervisning —
D. Rydskjöld i Morgontidningen, Göteborg.

Svenska Bokförlaget

Vid Utteråsens Spädbarnshem,

UTTRÄNN (4 1/2 tim. vars fr. 9 till 12), tel. Tumba 180, emottagna elever varje måån. Prakt. o. teor. undervisning (berättigat till inträde i Sv. Barnsköterskeföreningen). Prospekt skickas på begäran.

Folkhögskolan, Västerberg, Storvik

Sommarkurser för kvinnlig ungdom börja 29 april. Särskild avdelning för blivande sjuksköterskor m. fl., som önska utvidgad teoretisk undervisning. Slöjdundervisningen anknyter till Gästriklands gamla förmåliga kvinnliga slöjd. Skolkök. Valfritt: engelska. Prospekt genom rektor K. Hedlund, Storvik.

Vid Örebro läns Folkhögskola i Kävesta

börja sommarens kurser för kvinnliga elever onsdagen d. 1 maj kl. 1 e. m. Kurserna är: KVINNLIG FOLKHÖGSKOLA 3 1/2 män, med undervisning i vanliga skollämen och slöjd; vid tillräcklig ansättning även en högre avdelning lämplig som förberedande kurs vid sjuksköterskeutbildning m. m. LANTHUSHALLSKOLA 5 1/2 män, med undervisning i matlagning och andra för ett lant hem behövliga praktiska och teoretiska ämnen. Stipendier och stipendier i båda skolorna. Begär prospekt, som på begäran skickas kostnadsfritt av rektor M. Mårtensson, adress SKOLLERSTA, riks. Skollersta 3.

Svenska Monterings-Hus

Begär offert å våra monteringsfärdiga Villor & Sportstugor. Billigaste priser. Även efter egna ritningar lämnas anbud. Ritningar utfores efter köparens önskan. Kataloger skickas gratis. Svenska Monterings-Hus: Kungsgratan 53, Tel. 11 90 57

NORRKÖPINGS STUVLAGER

KLÄDESHANDEL, Barnhusgatan 4, Stockholm. Ingen butik. Alla inköp o. försäljningar pr extra kontant. Detta orsaken till våra bill. priser.

A.-B. Skandinaviska TILLSKÄREAKADEMIEN

Drottninggatan 73 C, Stockholm, anmäler härmed sitt 23:e arbetsår. Inträdeslöser i 1 och 1 1/2 varje månad. Längre och kortare kurser, anpassade efter elevernas olika behov och förkunskaper. DAG- och AFTONKURSER. KORRESPONDENSKURSER. Tillskäring av herr- och damkläder. Individuell underv. Själv system som modelleringssynderi förekommer. Ständig kontakt med modenhyttern. Begär prospekt! Tel. 20 16 74.

M. GEO. MOHAMMAR,
dipl. Homeopat och Naturläkare.

Klinisk och ögondiagnotisk. Mottagning 8—11, 3—6. Götgatan 60, 2 tr. hiss. Tel. 43 22 25. (mitt emot Götgatspalatset).

Uno Oldenburg Jor

Jur. Kand. Drottninggatan 4, tel. 21 30 44. Alla slags juridiska uppdrag: Rättegångar, skilsmässor, boskälln., äktenskapsförord, bouppetken., testamenten.

De sociale Indikationer vil imidlertid ganske overtvingt sjeendtel foreilige rene. De vil feritimed som Regel vere komplicerede med Depression, Trusel om Selvmord, Udslideth o. s. v. Jeg tjr i alle Tilfaelde gaerantere for, at hvis de faar en helt anden og meget strengere Bedømmelse end de medicinske, saa vil Befolkningen hurtig lære at lade dem fremtraede som »fortyendede» medicinske Indikationer.

Hvad de sociale Hjaelpforanstaltninger angaar — som, det indrømmer jeg, vil blive absolut noevdendige — saa kan jeg ikke se rettere end, at de meget let vil kunne misbruges og vil anmere visse individer til en Bjrnerproduktion, der er af udyret tvivlsom Vaerdi for Samfundet. Det er jo dog ikke alene Kvantiteten af Befolkningen, det kommer an paa, men nok saa meget Qualiteten. Man sagde i sin Tid om Bjrnelovene i Danmark, at en ugitt Moder kunde ikke leve af et uægteligt Bjrne, men hun kunde leve af tre. Saa langt med Bjrneantallet er vel hverken Sverige eller Danmark kommet endnu, at vi vil støtje al Slags Bjrnerproduktion.

Dette Spjrgsmaal er derfor paa det nøjeste sammenknyttet med hele Sterilisationsspjrgsmaalet og det har gledet mig

Ofrånkomlig kvalitetsvård...

(Forts. fr. sid. 1.)

get omöjligt att genomföra några positiva åtgärder, säger fru Aiva Myrdal, ty alltid föreligger väl någon risk för missbruk. Men detta kan ju aldrig bli ett bärande argument gentemot de positiva åtgärdernas värde i och för sig. Man borde ta vissa historiska lärdomar: mot det nya finns det alltid fullt upp av förnumstiga motstånd. Då gatubestyrningen skulle införas — jag tror det var i Hamburg — tryckte de samhällebevarande en diger inlaga med alla argument om dess fördärlighet, särskilt ar moraliskt synpunkt.

I saken skulle jag emellertid vilja framhålla ett par synpunkter. Först att vi arvsbiologiskt sett inte ha att räkna med några egentliga värdeskillnader mellan samhällsklasserna i vårt land. Även om de fattigare skulle något mera än de välbärgade reagera inför barnunderstöden med en viss höjd vilighet att föda barn, betyder detta dock ej att flera lågvärdiga individer skulle födas. Fattigom är nämligen inte något symptom på dålig arvs massa. Man får aktig sig på låta klassförorna ikläda sig någon biologisk täckmantel. Om sunderklasserna skulle föröka sig mer än övriga, så skulle behöva detta i och för sig icke innebära någon rasförändring. Val ha vi däremot — inom båda de stora socialklasserna, och ännu mer inom ett klasslöft botten-skikt av förkorna, som icke får räkna in i den stora bonde- och arbetarklassen — individer med starkt skiftande arvsvärde, och där bör man nu också göra vissa skillnader mellan vilka man uppmuntrar och vilka man icke uppmuntrar till barnafödande.

Sterrilisering av barnerna av de icke önskvärda arvsanlagen ligger ju då i allmänhet närmast till hands. Det finns alltså inga skäl att räkna med någon »degenerationsära» som följd av de sociala hjälptätserna. Vår arvs massa försämras ej genom att de fattiga familjerna få hjälp till sina barn. Och se vi till de miljöbetingade egenskaperna, så kommer man ju tvärtom att förbättra folkets kvalitet genom alla dessa åtgärder, som i sista hand gå ut på bättre hälsovård och uppfostran.

I allmänhet när man resonerar om dessa saker, gör man emellertid icke så klara begreppsavgränsningar om vad man verkligen menar. Man brukar bara framhålla, att de mycket stora barnkullarna

... en vingård.

(Forts. fr. sid. 1.)

nad men inte nämmer ett ord om det praktfulla tyg den är gjord av.

Det som försonar en med Rivieran är faktiskt att man efter en halvtimmes bilfärd från en av dess huvudorter är djupt inne i det orörda Provence, i fransmäns älskade Midi, att man kan stiga ur bilen och strax leva sig in i föreställningen att hur än skedena växa förresten, så skall man här odla oliver, fikon och vin i framtiden på samma sätt som i alla tider. Sen kanske man får höra om de förändringar som ske även här, när en parlym blir modern och sen plöjtligt inte längre moderns bland de nervösa damerna av värld, eller när den smyctiska matoljan slår ut olivoljan, men allt detta märks inte för blotta ögat. Det ser endast oöviljaglighet, koninuitet och fred.

icke är socialt önskliga; att de ådagaliggja en »slättsinnig» disposition hos föräldrarna och att man inte bör premiera den rena ansvarslösheten. Och i den synen ligger naturligtvis ett stycke sanning: mycket stora barnkullar utan motsvarande uppfostringsresurser. Även om vi i hög grad underlättat barnföröryningen, skulle dessa barns värd och fostran ofta bli försummad. Något befolkningspolitiskt ideal kan det heller inte vara — varken för samhället eller för den enskilda familjen och särskilt inte för modernerna — att få enastaka fattiga familjer att föda ett mycket stort antal barn. Det skulle tyvärr gälla att få det stora flertalet av svenska familjer att föda, låt oss säga, 3 önskad barn. Den form man ger de positiva åtgärderna blir härvidlag av betydelse, då den kan medföra verkningar i den ena eller andra riktningen.

Det är möjligt att kontanta barnbidrag skulle i viss utsträckning kunna uppmuntra till oansvarigt föräldraskap. Jag har bl. a. av detta skäl alltid sympatiserat mer med tanken att göra denna omfördelning av barnföröryngsbidragen i form av konkreta socialpolitiska insatser, direkt inriktade på barnens eget bästa och omöjliga att ekonomiskt utnyttja för föräldrarna. Det vore väl då ganska osannolikt att just de ansvarlösa föräldrarna skulle särskilt uppmuntras till barnafödande. Tvärtom finge de på grund av sin ansvarskänsla nu försiktiga potentiella föräldrarna en uppmuntran.

Till slut får man naturligtvis icke glömma barnen själva. Här ha vi dessa många barn i varje barnrik familj. Lämma vi föröryngsbidragen helt åt föräldrarna, så kommer så orimligt litet på varje barn. Resultatet fattigdom, trångboddhet och olika slags fysiska och psykiska umbäranden — det om något är kvalitetsneddragande. Det är vanskötsel av folkmarteriet; det är motstånd mot befolkningsvård. Så som jag ser saken är det det missbruket som måste hejas.

hvarof de 20 var enten Aandsvage (sinnesslöa), tuberculose eller under Fattigfor-sorg. De sidste to Kategorier er Samfundet utvilsomt medskyldig i, men jeg garanterer, for hans Andel i de Aandsvage.

Det slog mig ved denne Erlaring, at Lovparagraffer er et, Skøn og konkrete Tilfælde noget helt andet, og jeg tror, at man skal se flere overordentlig forsigtig med altfor stive Lovregler paa alle disse Omraader og hellere løbe den Risiko, at Skønnet varierer noget. Navningerne (lekmanajury vid domstolarna) i Danmark har — stillet overfor de enkelte konkrete Tilfælde af Fosterdrab og Barnemord — været overordentlig lemfallde i deres Bedømmelse.

Jeg tror ikke heller paa, at et altfor stort og langsomt virkende Apparat vil være til Gavn for Abortspørsmaalets Løsning. Herved vil den lussky Trafikk som fortsat trives, og Loven vil modvirke sin egen Hensigt: Nedgang i Aborternes Antal. En Udenforstaaende kan ikke undgaa at fornemme, hvor stærkt et Indtryk Myrdalernes Frygt for Befolkningstallets Tilbagegang har gjort i Sverige. Vi andre

jämfört med detta landskap verkar även Smäländ oroligt och modernt. Allt är här mycket stabilt i vad angår modellen på hus, verktyg, kläder. Här finns också mycket lägre påminnelser om de moderna uppfinningarna; telefonstolar, radioantennar, bilar och åkerbruksmaskiner ser jag inga från min utsiktspunkt. Men herdar med hund och pipa driva sina granna fårehdjord i bet på ångarna, och män och kvinnor arbetar med skära och hacka i jorden. Husen se uråldriga ut, många av dem nästan förfallna, men det utsluter inte att här kan bo rika bönder som inte affischerar sin rikedom eller låtit fresta sig att bygga om eller reparera.

Byarnas skulpturella silhuetter på kularna ur vilka kyrornas små kampanier stiga upp störsas icke av modernerna vilor. Arbetar man sig upp på branta stigar och smala gator, mött av fjällbjörnar som rinner från cistern till cistern, så finner man den lilla kyrkplatsen med sina helgonischer och sin brunnt tillfärdig som scen för ett medeltida drama. Så ostörd ligger den där i skynningen, som hade det utlöslit tunnits reformationer, revolutioner, eldsvåd eller krig.

Men ännu längre tillbaka än medeltiden såges terrasserings av jorden då. Om antik kultur vittna även de gamla akveduktarna vilkas valv äro byggda utan murbruk af stenar som vilat i sitt jämviktliga genom årtusenden.

Folket har samma gamla kultur som jorden, en kultur, yttrande sig åtminstone så här en vacker dag, i vänlighet och värdighet. De små fruarna i handelsbodarna och posten som jag frekventerar, äro låta att tala med och sig om vår hålls eller tala om värdet låter det som vers i mina öron, därför att de uttala det stumma k. Jag tycker det är skamligt av franska senaten att neka dem rösträtt, men vingårdsmannen näst intill är, med all respekt för damerna, emot ett sådant experiment, han är en gammal libre-penser och fruktar att kvinnorna skulle rösta på biktändernas order.

Bland kommer ett rykte och slår mer över denna stilla värld. Det liknar en av de plötsliga dimmorna som trollo bort landskapet och göra det grått.

»Ecouite madame, vet ni om det är saant att franske ambassadören i Berlin blivit mördad? Man lugnar med att säga att sanningen bakom ryktet nog är den, att en fransk kolonialinspektör på afrikatur har störtat med sitt aeroplan. Det var också så, men ett allmänt rykte om en olycka lokaliserar sig själv till det land, varifrån man närmast väntar den. De andra tyskarne äro blivna till ett öde, en annan ras i ett av fransmännen passerat utvecklingskede, ehuru de samtidigt humit längre än alla andra i teknisk utrustning. »Den där influensapandemien i våras, der'var tyska bakculklur-ter...»

Ja, så fantastisk är läget våren 1935, att man inte kan skriva ett oskyldigt häseri om vin och rosor utan att komma in på krigsbaciller...

Devines.

har endnu ikke i samme Grad indset, at det er en Ulykke, at Folk kun faar de Børn de vil have, under de nuværende urolige Samfundstilstande.

For cirke 2 Aar siden tilsendtes der Danmarks 2,700 Lager et Spørgeschema om Fødselsregulering, 2,144 stemte — som rimeligt var — for Lagerens Ret til at foretage Svangerskabsafbrydelse paa medicinske Indikationer, dog at 1,900 forlangte to Lageres enstemmige Skøn. For Afbrydelse paa social Indikation i at ofmündelighed stemte 1,270, medens 284 stemte imod, dog var i Begrebet social Indikation inkluderet en Del eugenske Indikationer samt Voltgætt og Blodskam. Tager man de sociale Indikationer alene, altsaa de rene sociale Indikationer: Slette Familienforhold, Fattigdom med mange Børn, Bolignød o. lign. stemte Majoriteten imod Afbortning.

Jeg vid vide, hvordan en Folkeafstemning om Svangerskabsafbrydelse paa social Indikation vilde falde i vore Lande.

København, Marts 1935.

Estrid Hejn.

5 Søagverks leverera

HUS

KORSNÄS • INSJÖN
LENNA • MORA • VAD

Bygg ett marknads enda fullt utexperimenterade system för monteringsfärdiga trähus. Önskar Ni en sportstuga, eget hem, en-eller flerfamiljshus, uppbyggt ungefärligt löstlastabelt, önskad stil och storlek och vi ställa Eder förlag. Kort byggtid. Hög kvalitet. Låg byggkostnad. Byggnadsplan ordnas.

3/8 SVENSKA TRÄHUS

Kontor: Birger Jarlogatan 27, Stockholm. Tel. 23 19 46.

Besök LIVSMEDELSUTSTÄLLNINGEN

Vårt dagliga bröd

Sveavägen 61, Stockholm

ÖPPET: Vardagar 11-9. Sön- o. helgdagar 1-9

Entré 50 öre.

Kommunikationer:

Buss 55 o. 57 ■ Spårväg 14

Stockholms första populärvetenskapliga livsmedelsställning

Sportstugedomten

med härlig luft och utmärkt sportterräng samt

Villatomten

med vackert läge, nära station, 20 min. tågresa från Stockholm med elektriska tåg

Tullinge

Ny bilväg öppnad i år. Vidare meddelar

TULLINGE AKTIEBOLAG

Tel. Tullinge 36. Ragnar Claesson.

HUSMÖDRAR! LÄS

viert småttids emjånstån! Vi utvættis två Svenska Huseggestudier av 150 cm. bred innervitt till det störstet lägt priset av endast 79 öre pr st.; av 160 cm. bred vitt 72 öre pr st. Innestakkensværen är av högsta kvalitet, stå, fætrårigt och behålligt, kraftigt, outslitligt væren. Stakkens årvættelse: ej skvættiga eller skvættiga stætt endast suppektet små kirta, viltan går bort i Støttas tvætt. Støttas partii vi exp. till døttas augustitt bitlågt priset år 20 st. i ett stykke — 20 st. småttids fættårstitt

Retilømvættende: 30 st. skr. av 150 cm. innervitt og en innestøttitt till kr. 26; 50 fættitt, samme stætt av 160 cm. vitt kr. 23; — fættitt. Grætt: Vår stætt mættikk og kataløgt. De fættittens fræn osv. ståttas stættarna till billigtaste pris. Svensk Innestætt. Lillekøgt, mættikk og kataløgt gratis. Pull retættitt og behållittet gættarises. Bættitt i Øst.

UPPLANDSBYGGENS VÄXINDUSTRI, Avd. 12, Bergshövans, Tel. 35, Postgata 74491

TIDEVARVET

Trycksalvgränd 2, 3 tr., Stockholm.

REDAKTION:
Telefon 20 48 42. Mottagningstid 10—12.

EXPOSITION:
Telefon 20 48 42.
Kontorstid kl. 10—12 f. m., 1—4 e. m. Postgata 1544.

PRENUMERATIONSPRIS:
För helår kr. 6.—; halvår kr. 3.25; kvartalskr. 1.75. Lösnummer 15 öre.

ANNONSPRIS:
1 text 25 öre per millimeter.

Stockholm 1935
Zetterlund & Thelanders Boktryckeri-A-B.

Hvita Korsets

ALMHULT

HVITA KORSETTS FÖRLÖSNINGSÅVDELNING rekommenderas. Patienter emottags under längre eller kortare tid. Inackorderingspris 3 å 4 kr. pr dag. Förlösningstaxa 50 kr.

HVITA KORSETTS BARNHEM emottagar barn i alla åldrar. Tre olika avdelningar. Kindergarten för de större barnen. Dagligt läkarellsyn. Vårdavgift 35 kr. pr månad.